

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 174 Mon., July 26, 1943

Prerivanje pri glavni skledi

Politični boj med dvema glavnima novo-dealerjema, podpredsednikom Wallace-jem in trgovinskim tajnikom Jesse Jonesom, je bil, kar se javnosti tiče, popolnoma izreda. To se pravi, ko sta lomila politična kopja za večjo moč, bi bila storila bolj pametno, ako bi ta boj ne bil prišel v javnost. Koncem konca je javnosti vseeno, če ima več moči v Washingtonu Wallace ali Jones, samo da je delo opravljeno. Taki politični prepirčki pri vladnih uradnikih niso prida ne za našo, še manj pa za drugo javnost, zlasti ne, ker si takih nesporazumov pri naši vladi iz srca želijo naši sovražniki v Berlinu, Rimu in Tokiu.

Zato je pa predsednik Roosevelt storil pametno, ko je poredna fantička prijel za ušesa in obema pristrigel peruti, enem več, drugemu manj. Obenem je pa dal jasno razumeti vsem oddelkom vlade, naj v bodoče, kadar bodo kake medsebojne spore dali v javnost, obenem napišejo nanj pismo, v katerem podajajo svoje resignacije.

Ta politična mahinacija je bila draga za podpredsednika Wallace-ja — drugo leto prav gotovo ne bo na listi za podpredsednika Zed. držav. Že prej se je šepetalo po Washingtonu, da je podpredsednik končal svojo politično kariero, zdaj je pa to gotova stvar.

Podpredsednik Wallace, bivši republikanec, ni bil nikdar posebno popularen med demokrati. Njegovo imenovanje podpredsednikom je na čikaški konferenciji demokratske stranke izsilil predsednik Roosevelt. Demokratiški voditelji so zahtevali MacNutta in so se le na pritisk vdali predsedniku.

Mr. Roosevelt je upal z Wallace-jem dobiti farmarje zapadnih držav na svojo stran oziroma jih privezati nase. Dosegel je pa ravno nasprotno, ker mnogo jih je prav radi tega uskočilo v republikanski tabor, ker Wallace ni bil nikdar posebno priljubljen.

Kot rečeno, predsednik Roosevelt je oba petelina degradiral, toda iz važnih razlogov Jonesa ne toliko, kot Wallace-ja. Jones ima še nadalje sedež v uradu vojne produkcije in je kot trgovinski tajnik še vedno v Rooseveltovem kabinetu, dočim je Wallace popolnoma iz Rooseveltovega ali vladnega okvirja.

Da je bil Mr. Roosevelt manj strog z Jonesom, je vzrok ta, ker bo Jones igral veliko vlogo pri volitvah drugo leto in je kot tak zelo važen za Roosevelta, ako bo iskal četrtni termin.

Kot načelnik RFC je napravil Jones več stik po deželi z raznimi korporacijami in bankami, kot vsak drug vladni uradnik. V tej kapaciteti je v 12 letih posodil več kot 16 milijonov dolarjev vladnega denarja iz RFC. Skoro ga ni poslanca ali senatorja, ki ni dobil od Jonesa to ali ono vladno pomoč za svoje volivce.

Za Rooseveltov četrtni termin bo igrala država Texas, iz katere Jones prihaja, eno glavnih vlog. Ako bo Texas ostala z sedanjo administracijo, bo šel z njo gotovo ves jug. Ako bi pa tesaška delegacija, 46 glasov, zapustila Roosevelta, ga bi to lahko stalo nominacijo.

Zato pa, ako bi Roosevelt zdaj vrge Jonesa iz administracije, bi Jones lahko povzročil pri novo-dealerjih mnogo sitnosti. To je vzrok, da je Jones še vedno velika sila v Washingtonu, dočim je šel Wallace kot nepotrebna politična moč v pozabljenje.

Naš življenski standard

Zedinjene države kažejo možnost, da lahko preživljajo največji bojni stroj, ki ga je svet še kdaj videl in vendar istočasno lahko vzdržujejo za civilno prebivalstvo isti življenski standard, kot ga je imelo pred vojno. Napovedovanja, da bo treba radi vojne doprinosati nezasišne žrtve, se niso uresničile. Nasprotno, vsa znamenja kažejo, da bo imelo civilno prebivalstvo v naši deželi dovolj jela, dovolj obleke in dovolj poštene zabave.

S tem sicer ni rečeno, da ne bo primanjkovalo tega ali onega. Morda bo primanjkovalo te ali one vrste živil, te ali one vrste obleke, te ali one hišne potrebščine, toda pomanjkanje teh je predvsem radi tega, ker je zahteva po njih večja in ne morda iz vzroka, da je teh potrebščin faktično manj. Civilisti, ki imajo danes več denarja v svojih žepih, zahtevajo več raznih stvari, kot se jih pa more izdelati ali pridelati. Toda vsa znamenja kažejo, da naša domača fronta ne bo lačna in ne bo trpela, ako bodo potrebščine pravilno razdeljene med narodom po vsej deželi, to je, da jih ne bo v enem koncu dežele več, v drugem manj. Treba je namreč pomeniti, da je dobila naša armada mnogo stvari, radi katerih je bilo treba okrniti izdelavo potrebščin za civilno prebivalstvo. Naj za zgled omenimo samo eno. Treba je bilo opremiti vojaške kuhinje z vsem potrebnim popolnoma na novo. Tega zdaj armada ne bo potrebovala več toliko. Ravno tako ima armada dovolj veliko zalogo čevljev in hrane, torej bo tudi tukaj prišlo zdaj civilno prebivalstvo na večji delež. Razen ladij in letal, bo armada zmanjšala produkcijo skoro na vsem drugem, celo na tankih, topovih in na streljivu, ker si je nabrala dobro zalogo. To vse bo

BESEDA IZ NARODA**Vse za pomoč domovini**

Spoštovani sorojaki! Kakor vam znano, bomo obhajali 15. avgusta slovesnost "Zlate sv. mase" v Collinwoodu, O. pri Mariji Vnebovzeti; ob tej priliki namravamo imeti slovesnost brez vsakega dobička; vsak prebritek bomo porabili za pomoč do smrti stiskanim sobratom v naši stari domovini. Zato je jubilejni odbor sklenil, da se računa en dolar za vstopnino. Mnogo boljše bi pa bilo, da bi vsak, ki more, zvečal to svoto kolikor more. Mr. Anton Grdina, st. je daroval za ta namen \$50.00. Če bi ga vsi sorojaki in sorojakinje posnemali kolikor mogoče, bi lahko zbrali znatno svoto. Pomožna akcija slovenskih župnij se bliža \$5,000.00. Če bi se vsak sorojak zavzel za to idejo, bi morda zbrali kakih par tisoč dolarjev. To bi bila precejšnja svota in velik pripomoček k pomožni akciji slovenskih župnij. Zato tukaj povsim vse katoliške Slovence v Clevelandu in okolici, da to storo v kolikor jim je mogoče. Vsak cent se bo porabil za pomoč našim bratom in sestram v stari domovini, ki nujno potrebujejo hitre pomoči.

Vsak znesek, ste prošeni, izročite Rev. F. Baragi. Do zdaj smo poslali iz naše fare \$1,427.00 naših intencij za sv. mase ljubljanskemu škofu uradno; kar jih je bilo poslanih privatno, je posebej.

V. Hribar.

Razne zanimivosti s Hubbard Rd.

Kakor izgleda, se ljudje precej zanimajo za naše kraje, kajti že precej si jih je kupilo tukaj posestva in še vedno več pa jih ogleduje za nakup. Kakor mi je znano je pred kratkim kupil tukaj lepo posestvo, obstoječe iz dveh poslopij hiš in velike kokošnice nek Modic iz Clevelanda in to prav v našem North Madisonu ob glavni cesti št. 20. Sicer ga ne poznam, vendar pa upam, da se bova že kdaj srečala in se seznanila. Jako lep lokal je, tam so tudi trgovine, restavracije in gostilne, več garaž in cerkev, ki pa ni katoliška, ampak vem, da je dotični duhovnik jako prijazen človek.

Torej srečen človek, ki se spravi v tako komoden prostor in če je še kaj pri denarju, mu pomanjkanja ne bo treba trpeti, posebno že ne v teh nezgodno vročih dneih. Se reče, saj že je ne bilo treba trpeti tudi meni ne, ker imamo poleg mestne vode tudi še tri studenčne vodnjake. Ampak veste, te vrste pijača meni jako škoduje, ker po njej kaj rado ščiplje po trebuhu, če jo pijem. Pa kaj se hoče, ko se pa ne da pomagati, ker ni cvenka v žepu.

Tudi trgovci vedno bolj prihajajo v te kraje, saj nas je tukaj že kar cela rajda. Slišal sem, da je kupil obširno posestvo v bližini našega mesta Madisona Blaž Godec iz Norwooda. Ti ljudje so zelo prijazni in vljudni, zato jim pa gre tudi kupčija v trgovini tako dobro. Kadarkoli sem se oglasil pri Blažu, je imel vedno polno trgovino odjemalcev. Kraj, kjer so kupili mi je dobro znan, saj sem bil nekoč že kupil tam par pujskov. Mogoče se bo tudi Blaž zagnal v prasičjerejo. Kadar bo spravil vse v red, bo tam prav prijazen. Ob priliki si bom tisti kraj ogledal še kaj bolj natančno. Vse tako izgleda, da bo tu pri nas kmalu ta drugi St. Clair, ker se

pomagalo, da bo dobilo civilno prebivalstvo vedno večji delež potrebščin, katerih se radi zahteve armade začasno ni moglo izdelovati.

vedno več Slovencev naseljuje v te kraje.

Prav je tako, le pridite v naše kraje vsi tisti, ki ste navdušeni za tako delo in pa denarja ne pozabite prinesiti s seboj. Če to prinesete s seboj, potem bo pa že šlo. Kot sem bil že zapisal, so ti kraji kot namlaš za naše pridne ljudi. Saj tukaj si lahko kupite tudi manjša posestva in delate lahko v tovarni, katerih je vedno več v teh krajih. Tovarno, v katerih izdelujejo magnezij, bodo sedaj izdatno povečali, dasi je že sedaj ogromno poslopje. Tam je zaposlenih že tudi več Slovencev. Rayon korporacija, ki je tudi že sedaj ogromna in moderna tovarna, kjer izdelujejo svilo, bodo tudi še povečali.

Vse to vedno bolj vleče ljudi na deželi, ker v mestu, kakor pravijo ni mogoče dobiti stanovanja. Pravijo, da bodo vse te tovarne tudi po vojni obratovale, ker pravijo, da bodo izdelovali avtomobile iz magnezije in ženske pa tudi ne bodo hodile brez svilenih nogavic. Saj veste, da sedaj, ko ni zadobit svilenih nogavic, da si jih ženske kar barvajo na noge. Naš Bobbie, ki je prišel iz Chicaga k nam na počitnice pravi, da tam ženske nosijo samo nabarvane nogavice. Veste Bobbie je še mlad pa vseeno dobro pogleda pod noge. Denarja bodo dekleta imele pa tudi dovolj za nakupovanje in tako je delo zagotovljeno tudi po vojni.

V North Madisonu so postavili sedaj še eno tovarno za izdelovanje delov iz magnezija za podmornice. Torej sam napredek, kamorkoli pogledate. Dela je v teh krajih dosti več kot pa v mestih in pridni ljudje lahko delajo podnevi in ponoči, enkrat v tovarni in potem pa še doma. S takimi pa, kot sem jaz pa še doma ni dosti prida in kdor tega ne verjame, naj pa pride vprašat, pa mu bodo že naši domači povedali.

Sedaj se ljudje največ ukvarjajo s pšenico in nekateri tudi še s senom. Naš Eddie ima pšenico že v kopiah, še omlatiti jo je treba. Če bi imel pod, bi povabil kakšne dobre mlatiče iz Clevelanda, posebno naša dva urednika, ki sta oba precej zastavna. Delo se tako drži kar skupaj in kdor je pridnih rok, mu ni dolg čas na farmi.

Čas kar hitro beži naprej in tako bodo že skoro predsedniške volitve, se reče saj je še eno leto do tedaj, pa nekateri že sedaj prerokujejo, da bo zmaga na republikanski strani, ki da bodo dobili nekako tri četrtine milijona večine. Ampak štet piščance v lupini nima dosti pomena, morda bodo al pa ne. No, radi mene naj naredo že kakor hočejo, s svojimi dohodki ki bom potem prav tako izhajal kakor sedaj, pa naj bo predsednik Peter ali Pavel. Samo toliko je, da sedaj nimam skomin za meso, ker ga nimamo dobiti in potem bi jih pa morda imel, pa bi ga ne bilo s čem kupiti.

Z obiski Clevelandčanov se kratkočasimo ob nedeljah. Prejšnjo nedeljo nas je obiskala Mrs. Tončka Leskovic iz zapadne strani Clevelanda, to je moja svakinja in poleg drugih so nas obiskali tudi naši prijazni Anton Racetovi iz 77. ceste, to so naši dolgoletni odjemalci jajec. Prav prijazni ljudje so to. Razkazal sem jim vso lepoto naših krajev in tudi moje cvetlice, ki sedaj, odkar jih je dež namočil, prav dobro uspevajo. Prav laskavo so se izrazili o mojih rožah. Prav lepa hvala za obisk in za trud,

ki ga imate s tem, da nas pridete pogledat v tej stiski gazolinu.

Ustavil sem se bil tudi pri našem Teliču na Dock Rd. in si ogledal tisti imenitni most, o katerem se enkrat že prej pisal. Rečem vam, da je že imenitno narejen, da se reče, da je. Majk je ustavil svoj truk ravno sredi mostu in mi rekel, da naj izstopim in si ogledam, če se kaj podaja. Pa nisem hotel s truka, se reče, si nisem upal, ker je most precej ozek in sem se bal, da bi se mi zvrtelo v glavi in bi štrbunknil v vodo, ker sem bolj "švoh" možganov. Zato sem si pa raje ogledoval kar s truka. Da bi le videli, kako moderno ima napravljen jez, da se ustavlja voda, kamor se potem hodijo kopat. Res je vse tako imenitno napravljeno prav za izlete in da si ne morete misliti boljšega.

Saj pravim, kaj vse naredo pridne roke, prav vse je na svojem mestu in v redu ter krog hiše že vse tako "speglano" da se kar načuditi ni mogoče. Pri sosedu, Gregorčiču, imajo tudi vse tako lepo kot sam šment. Postavili so novo garažo in pa še druge prostore. Oba prostora izgledata naravnost razkošna, le žal, da se ta dva nista naselila na našem Hubbardu. Se reče, saj je tam tudi lepa lega, ampak ni tako primetna in pa tistih ugodnosti nimajo, kakor jih imamo mi tukaj. Je pa jako lep kraj in kdor hoče v miru živeti, kot navadno ljudje, ki pridejo iz mestnega hrupa so še celo bolj zadovoljni v takem kraju, ker si žele mir.

Tako je, če bi bili vsi ljudje tako delavni in da bi gledali na lepoto kot ti, pa bi imeli pravi raj na zemlji. Le še kaj takih v te naše kraje.

Pravijo, da v našem Madisonu-on-the-Lake ni letos toliko ljudi iz drugih krajev in to pa radi pomanjkanja gazolina in pa tudi časa. Poletne hišice ob jezeru so pa kljub temu vse zasedene, ker so se v nje naselili delavci, ki delajo v tovarnah v teh krajih in tako je sama nedolžna prosperiteta radi pobiranja ljudi. O, da bi tiste, ki so krivi take prosperitete kolkla brenila. Pa še drugič kaj. Pozdrav,

Frank Leskovic.

Oaza sredi razvalin

Pri prodiranju skozi neko mesto v severni Franciji, ki je bilo že v bivši svetovni vojni hudo prizadeto, niso dobile motorizirane čete niti ene hiše, ki bi bila ostala cela. Česar ni zmel zagon obojestranskih oklopnikov, pa so razrušile bombe. Nad razdrtim in razritim zidovjem so strašile strehe, ki so pošastno štrlele kvilku in bile vse raztreščene in razdejane.

Poveljstvo izvidniških čet je majaje z glavo spoznalo, da se tu ne bo moči nastaniti. Od prejšnjih francoskih in tujih čet je bilo vse izropano in odnešeno, kleti so bile izpraznjene, stranišča zamašena, povsod samam gnala slama, da je smrdelo vsenaokoli, povsod ušive odeje in žimnice, vse je bil en sam gnus in smrad.

V ob cestnem jarku so drug poleg druge ležali ostanki vozov, plugov, kočij in otroških vozičkov.

Nikjer ni bilo ne ene žive duše.

Samo napihnjena mrhovina padlih konjev je smrdeče molila svoje noge v zrak.

Poročnik je bil že skoraj sklenil, da tu ne bodo ostali, in je poslal vojaka na motorju nazaj, češ da naj sporoči, naj se vojaštvo ne ustavi. Mimogrede je poslal še podčastnika z vedrom, če bi našel kje kak vodnjak in prinesel vode za hladilnik motorja.

Ni trajalo dolgo, pa se je podčastnik že vrnil. Z njim je prišla ženska, ki mu je poma-

gala nesti vodo; bila je skromno oblečena, molčeca, sivih las, vendar čudovito pri moči.

"Kje si pa tole dobil?" so vzkliknili tovariši.

Podčastnik je povedal, da tiči tamle nekje za grobljami in lijaki razrize zemlje neverjetno ohranjena hiša, kjer še celo voda teče. Da se zares izplača ogledati si takšen čudež.

Vsi smo bili presunjeni s tako novico; hkrati je vplivala na nas ta ženska, ki je tako preprosto šla naprej, da iznova prinese vedro vode, in vsi smo šli za njo.

Tedaj smo zagledali, kako je sredi razrušenih ulic in tako rekoč s podrtijami obzidana mirno stala hišica. A ne samo to! Zagledali smo ob njej tudi povsem nedotaknjeni vrtiček, kjer so cvetele rože in je rasla solata in kumare in buče. Domači zajčki so grizljali travo, kokoši so brskale po pesku, in dve kozi sta bili privezani na kol.

Niti ena gredica ni bila kaj razrita, niti ena cvetka strta, in na soncu so se v lepi skladini sušila drva.

Vojaki so se začudeno in osuplo ozirali krog sebe. Golobje so grulili krog strehe. Na vsej strehi ni bila strta niti ena opeka. V kuhinji, ki je bila siromašna, pa snažna, je curljala voda v vedro; mačica se je motvilila krog stolčka.

Sredi samih grozot opustošenja je tu cvetelo pokojno zatíšje, ko da bi nikoli in nikjer na svetu ne bilo kake vojske.

Ženska se ni zmenila za radovednost vojakov in je natakala vodo v vedro za vedrom. Častnik jo je nato nagovoril:

"Kaj ste ves čas sredi hudih bojev zdržali tukaj?"

"Saj sem tu rojena!" je odvrnila žena.

"Kaj niste z drugimi vred pobegnili?"

"Pobegnila?" Ženska si je odstranila štrono las z jasnega čela, pogledala je mimo častnika v daljo, ko da bi ondi iskala besede za odgovor.

"Kam pa naj bi bila pobegnila?" Prav nič ni razumela tega vprašanja.

"Pa se niste prav nič bali?"

"Bala? ... Koga pa?"

In kakor je to povedala, je bilo toliko vere v glasu in besedah, ko da bi sploh ne bilo mogoče, da bi se ji kdaj kaj hudega zgodilo.

Vojaki so se kar nekam prestrašili in se niso marali vsiljevati. Poročnik je dal znamenje za odhod.

Kasneje smo govorili o tem izrednem primeru, ko je sredi najhujšega bojnega meteža in sredi vseh teh grozotnih razvalin ostala tista domačija povsem nedotaknjena. To je bil resnično zagoneten primer. Ali pa je bila v vsem tem kaka skrivnost? Ali je bil to skrivnostni slučaj, da je junaka ženska tako nemoteno bivala sredi smrti v tisti svoji hišici?

Ali ni to resnica, da stanovitni človek ostane, kjer je doma, a bojazljivec se hoče rešiti, pa s tem drevi naravnost v svojo pogubo?

Čez več tednov, ko so te vojaške čete prešle kolone samih beguncev, ubogih karavan, ki so vlačile s seboj vse, karkoli se je dalo vzeti z doma, so ti vojaki primerjali usodo beguncev s pokojem neustrašene ženske. In v spominu jim je ostala kakšna svetopisemska prilika.

(R. E.)

Kitajci in sviloprejk

Kitajci so že nad 1000 let pred Kristusom gojili sviloprejk in so vedeli, kako se proizvajata svila, a so to skrivali. Kljub vsemu skrivanju od strani Kitajcev pa je sviloprejk la zašla iz Kitajskega v Evropo.

Na Havajih uporabljajo avtomobilisti rdeče luči v času za-

Muke in težave osišča

Švedska Dagbladet prinese dne 19. junija dopis svojih poročevalca iz Lugana:

Osišče pripisuje sedanji bojem v Črni gori in drugimi gerilskim bojem na ozemlju Jugoslavije veliko važnost, to je razvidno iz nekega članka v Donau Zeitung, ki poročajo o teh borbah.

Hudi boji razsajajo v različnih krajih južne Srbije in negore in Nemci sami priznajo, da je treba časa in potrpežljivosti; na drugačen način temelj delom, katere podpirajo ški, albanski in celo bolgarski gerilci, ni priti do živega.

Obstoj močnih gerilskih sil pin je osišču mnogo bolj prijeten nego dejstvo, da ni va kontrola ne sega v nekatera ozemlja. Jasno je, da bi vsake skupine v slučaju zaveleške invazije odločno pristale na pomoč invazijski armade, ker bi v tem slučaju operost za hrbotom armad osišča, la njihova pomoč velike važnosti za zaveznike, prav posebej tem neporehodem gorskega renu.

Pričakovati je, da se bo še poskušalo, ako potrebuje največjim naporom, da se prese te groznje.

Kupujte vojne znamenja

Pravijo, da bolj brihtnih tov jih ni, kot so ameriški jaki. Iz vsake zadrege si pomagati in vselej se jim bro izteče.

Povedal bom, kako so naši vojaki pomagati na Afriki, kadar bi bili radi li nekoliko dlje zvečer zmagati brez uradnega dovolja, pa brez zlih posledic.

Takoj, ko je prišla naša mada v Afriko, je dobila hovega poveljstva strogo ročilo, naj se vojaštvo ne napram domačinom premo Mohamedanci so namreč sorte ljudje, fanatični in zaprti, ki se v svojih starih njih šegah in navadah ne jo absolutno nič motiti.

Zlasti je bilo vojakom no, da je za Mohamedance večja in smrtna žalitev, pa bi si kdo drznil na ulici v hišo pajčolan, s katerim imajo hamedanske žene zakrite obraze. Ali jih imajo zati, zato, ker so takh grde, ali da njih lepe obraze ne prvsone, ne vemo. Ampak bi Mohamed je ta običaj v mo v tega se še danes tako držijo, da bi na mestu je to vsakega, ki bi se drznil in medanki privzdigniti in in ji pogledati v njene mo

To je pa ameriškim tako prav prišlo, kot noga velj. Izvzislili so si zvišji ji ni para. Kadar bi kat jakov namreč zvečer rad zunaj, pa ne dobi za to nega dovoljenja, se ožen žensko obleko, si poteg obraz gost pajčolan in "manevre" po mestnih vojakova vojaška policija. Nad poznana, da ne pozna šale. Policistu se "žen pajčolanom sumljiva zvil vil bi vso svojo "pedo" za jak. Vendar ker ve, kaj čakalo, če bi privzdignil lan in če bi za pajčolanom darle kraljeval obrazek Arabke, si ne upa ničesar praviti. Vojak pod pajčo se hudomušno smeje, pa morda v onemogli je kako krepko ameriško sune skozi zobe in vse je Znat se mora, je rekel je s svedom kravo drl.

Izkušnja

Povest. Spisal Ivo Trošt.

Nekateri, ki jih je zapeljal v solnce, obema se smehljata vesela mladost.

Dolgo časa je molče zrl Jožek tisto jutro skozi hišna vrata, kjer je zakraljeval krasen dan, poln življenja in miline, poln veselja, da bi človek poskočil in zavriskal ob enem. Dečka so mučile neprijetne misli.

Kmalu potem je mati zopet nekaj iskala v kuhinjski omari in zopet je zakodajskala petelin na dvorišču, za njim so se oglašile vse kure. Mati je vedela: prav gotovo je lisjak došel po pečenko svojim mladim. Pavlička je pustila omaro odprto in tekla na dvorišče, za njo pa Jožek. Lisjaka sicer ni bilo, tudi ne lisice, a priplazil se je potuhnjeno h kuretni tisti sosedov maček, ki je bil še vedno na slabem glasu, da pije jajca in pobira piščeta. Ko je ugledal hišno gospodinjico in Jožka, ki je med potoma na dvorišču pobral krepelec, da bi ga zagnal za tatom, jo je godrnjalje odkuril. Za slovo je z obmejnega zida samo grdo pogledal svojega preganjalca.

Vrata v omari so bila še vedno odprta. Na zgornji polici je pa počival poleg materinega drobiža in Jožkovih treh novcev tudi Jožkov pipec. Ko sta se vrnila, je mati zaprla omaro in pogledala Jožka, rekla pa ni nič. In Jožku je bilo tudi to dovolj, da mati ni nič rekla.

(Konec)

Nekaj o zvestobi

Taka skupnost, kakršna je zakon, more bivati samo na podlagi zvestobe. Zakonske zveze se razderejo, čim je uničena zvestoba, in družina, kot jedro slehernega ljudskega življenja, je na ta način razrušena. Zdi se, da je to prirodni zakon, da obstoja zdrava zakonska zveza z vsemi dobrinami za družino, narod in državo le tedaj, če je zvestoba njena zvezda vodnjica. — Ljudstvo, narod je prirodno občestvo in državne postave so le tedaj kaj vredne, če ustrezajo postavam prirode, narave. Ali pa je zakonsko zvestobo iznašel človek, da tako ohrani skupnostno življenje, ali pa jo dobimo povsod v prirodi? Zakaj, saj ne živi le človek v zakonu in družini, marveč živi tako tudi marsikaka žival.

Zunaj v prirodi je pač malo zvestih zakonskih dvojic. Jeleni, srne, bivolji — so živali v čredah, ki imajo več samic, kakor samec. Tako samci seveda ne poznajo zvestobe. Druge živali, ki živijo v parih, tudi skoraj ne poznajo zveste zakonske zveze. Hrček, na primer, je pravi pravcati samotar. Samec in samica, vsak ima svoj kotiček in živi zase in le ob določenem času se družita. Tudi opice ne kažejo zakonske zvestobe.

Toda ptici! Njih vzgledno zakonsko življenje moremo opazovati po svojih vrtovih. Ali ni to resnična zakonska zvestoba, ko skupni valita in delata gnezdo in hranita mladičke? Veliko je ptic, ki so zvest drug drugemu le "v eni seziji." Toda štorke, lastovke, jerebice in golboje živijo vse življenje v skupni zakonski zvestobi. Ptice selivke se skupno, v parih, izselijo, prebijejo vse nezdore skupno in se spet v istih parih vrnejo nazaj in delajo gnezdo. Vedejo se, kakor pravi zvesti zakonci. Toda ljudje, učenjaški raziskovalci, pravijo: "To ni zakonska zvestoba, to je zvestoba do gnezda!" Ondi, kjer si je ptica privrkl napravil gnezdo, si ga naredi tudi v drugo — in ondi pač spet dobi samec svojo samico — in obratno. Vse je le moč navade, o kakih zakonskih zvestobah pa tu ni govora! Neki učeni ptičjislavec trdi celo, da se ptičji zakonci nič kaj ne razumejo, da se pripravijo in čim pripravi samica v

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

gnezdo, odrči samec in podobno. To je pač pravi nesrečni zakon! Vendar izhaja beseda "kljunčkat se" baš od ptic in torej je tudi v ptičjih zakonih dovolj nežnosti. Prave zvestobe pa tudi tu ni, saj je vse le bolj nagon, nagon za gradnjo gnezda in nagon za povrnitev v isti kraj.

Zvestobe, prave zvestobe torej ne najdemo pri živalih, ampak je lastna samo človeku. In nikjer se človek tako ne razlikuje od živali ko glede na zvestobo. Samo človek more biti zvest v zakonu in zvest svojemu narodu. Ta zvestoba pa je tisto, kar ga povzra nad vse živali. V duši človeka se je porodila čednost, ki je je potreben, da more tvoriti skupnost: družino, narod, državo. Človek ni "iznašel" zvestobe, marveč je to njegova potreba, če hoče po človeško živeti, kakor mu je potrebna pokončna hoja, govorica, uporabljanje rok in uma za delo; z vsemi temi zmognostmi telesa in duha se človek razlikuje od živali. Semkaj spada tudi zakonska zvestoba, ki je del njegovega npravitvenega življenja. Če človek zavrže to čednost, zakonsko zvestobo, se nujno postavi v isto vrsto, kjer so živali.

Dosti ljudi je, ki menijo, da je mogoče živeti brez zakonske zvestobe, da jo smejo prelomiti. A tudi taki slednjič le spoznajo, da se zoper zvestobo nihče nekanovan ne pregreši. Z zvestobo stoji in pade zakon in družina in z njima tudi narod in država.

—

Obema pa še sije pomladno

1943	JULIJ	1943
Sa	Mo	We
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

SEPTEMBER

8.—Ob eni popoldne prične "poletni festival" na šolskem dvorišču fare sv. Lovrenca.

11.—Društvo Comrades, št. 566 SNPJ. Plesna prireditev v SND.

18.—Društva Spartans, št. 585 SNPJ. Plesna veselica v avditoriju SND.

25.—Carniola Hive, 493 The Maccabees. Plesna veselica v avditoriju SND.

26.—Zajednički dan HBZ. Prireditev v avditoriju SND.

OKTOBER

2.—St. Clair Grove, št. 98 WC. Plesna veselica v Avditoriju SND.

3.—Glasbena matica, opera in ples v avditoriju SND.

9.—Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ. Plesna veselica v avditoriju SND.

10.—Circle No. 2 SNPJ. Varietni program in ples v avditoriju SND.

16.—23rd Ward Democratic Club. Ples v avditoriju SND.

17.—Jugoslovanski pomožni odbor JPO-SS. Prireditev v avditoriju SND.

23.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ. Plesna veselica v SND.

24.—Dramski zbor Ivan Cankar. Predstava v avditoriju SND.

24.—JPO/SS št. 35 v Collinwoodu priredi velik program v SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob treh popoldne.

30.—Carniola Tent, 1288 The Maccabees. Ples v SND.

31.—Comrades, št. 566 SNPJ. Ples v avditoriju SND.

NOVEMBER

6.—Lodge Commodores, št. 742 SNPJ. Ples v avditoriju SND.

7.—Glasbena matica. Opera in ples v avditoriju SND.

13.—Društvo Slovenec, št. 1 SDZ. Plesna veselica v avditoriju SND.

14.—Podružnica št. 25 SZZ. Proslava 15-letnice v avditoriju SND.

14.—Mladinski pevski zbor Črčki priredi ob 4 popoldne koncert v SND na 80. cesti, zvečer pa ples.

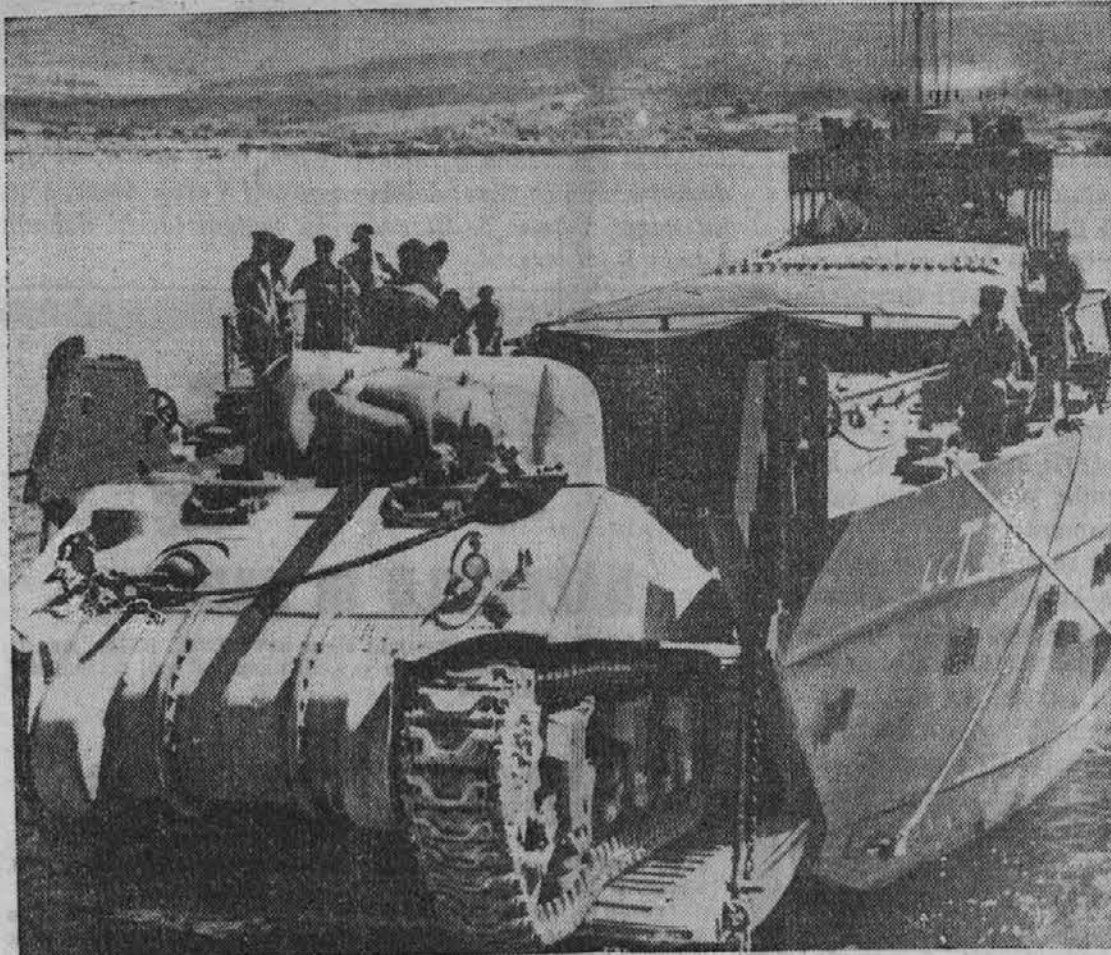
14.—Društvo V boj št. 53 S. N. P. J. prireditev v SDD na Waterloo Rd.

20.—Društvo Clevelandski Slovenci, št. 14 SDZ. Plesna veselica v SND.

21.—Dramsko društvo Abrašević. Predstava v avditoriju SND.

27.—Društvo sv. Ane, št. 4 SDZ. Plesna veselica v avditoriju SND.

28.—Blau Donau koncert v SND.

S takimi tanki bodo izvršili napad na evropsko celino. Na sliki vidimo ameriški tank, ki ga nalagajo v L. C. T. (posebni tank za prevažanje bojne opreme po morju) nekje ob severnoafriškem obrežju, kjer se vrše vaje za invazijo Evrope.

Pričelo se je s enim centom. — V General Motors zrakoplovni tovarni je nekdo našel na tleh en cent, katerega so potem vtisnili na neko letalo, kakršne tam izdelujejo, za boljšo srečo. Iz tega pa se je razvila kampanja in med delavci se je nabralo \$3,000 za Navy Relief Fund.

RAZNI LJUDJE

Spisal Ksaver Meško.

"Prišel sem" — je pričel čudni tujec ter je odložil med govorom na tla ob peč veliko zelenkasto culico, na culico umazani klobuk, je prijel z odločno roko stol ob mizi, si ga je potegnil k steni, je sedel nanj in je stegnil dolge noge daleč po sobi — "prišel sem, da se malo pogovoriva."

Čudil sem se.

"Pa se, v imenu božjem. A odkod ste, prijatelj, če smem vprašati?"

Namehnil se je zaničljivo, češ: ta me niti ne pozna!

"Od tukaj, iz fare, doli od Zvonikovega mlina."

"Čudno. Tretje leto sem že v teh hribih, pa vas nisem še videl."

"A jaz vas že večkrat."

Smehljaj se je tako zadovoljno, da se mu je kar videlo na posinelem licu, kako se čuti vzvišenega nad menoj ubogim nevednežem, pomilovanja vrednim.

"Ali ne pridete nikoli v cerkev, da vas ne vidim?"

"Ne. Ko so bili še rajni Jožej Rakeb župnik, sem še zahajal."

"A kar so umrli ta gospod, je že devet let! Ali ves ta čas niste bili več?"

"Nisem. Mi ne pusti. Če hočem iti, me kar prime za vrat in me trese, da je groza."

Začel je tresti z glavo kakor kak avtomat, ko se mu sproži pero.

"A kaj vas prime?"

"Kaj? — Prime me in me hoče uničiti, pa je! Tudi oči mi je pokvarilo."

"Pri spovedi tudi niste bili ves ta čas?"

"Nisem."

"A zakaj vendar ne? Devet let!"

"Saj vam pravim: če hočem iti, me prime, da je grdo. Malo da me ni umorilo docelega, ko sem bil zadnjič pri gospodu Jozeju."

"Čudno!"

"Seveda čudno. Narejeno mi je tako. Ker poln hudobije je dandanes svet. Saj uvidite to pač sami, kaj?"

Gledal sem ga z zanimanjem: "Aha, filozof s kmetov!"

"Vidim, gotovo!"

"Glejte! Zato pa jaz mislim, da je treba vse predruščiti."

"Kar vse?"

"Vse!"

"Odločen mož" — sem mislil na tihem.

"Dobro bi pač bilo. A kje in kako pričeti?"

"Zaradi tega sem ravno prišel. Da bi mi napisali namreč tisto, ki je proti vsem hudobijam in vsem nezdorom."

Moje začudenje je postajalo večje in večje.

"A kaj bi bilo to?"

"Tisto, kako je Bog ustvaril svet iz nič, in najmočnejše psalme in še navrh vse potrebne molitvice. A močne!"

Široko sem odprl oči od začudenja.

"Težka bo ta stvar, mož božji."

"Naj grem h komurkoli, vsak pravi: 'Težka stvar!' A vem: lahko bi! Mi sami nimamo te moči. A vi jo morate imeti. Zakaj pa ste študirali?"

"A tega vendar ne."

"In papež in škofje bi lahko in cesar, če bi potegnili skupaj. (Dalje prihodnj.)"

DELO DOBIJO

Ženske se prejme

za splošno čiščenje in za delo v kuhinji. Dobra plača in hrana.

Crosby Restaurant

10505 Carnegie Ave.

(174)

Ako ste preko 50

moški in ženske

lahko delate za

HOTEL STATLER

v pekariji, pralnici, kuhinji, restavraciji, pri čiščenju in vzdrževanju. Sprejme se tudi nedržavljan. Prijetna, čista okolica in sobe za počitek. Plača, zavarovalna zastoj, počitnice s plačo.

Zglasite se v sobi 335 na 12. cesti in Euclid. Hotel Statler, 9 do 5 popoldni, 9 do 1 ponoči. (176)

Operatorji strojev

in tudi

učenci

za

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERŠE

Hendel jim je sledil s steklenimi pogledi, potem je še enkrat potlačil bol, ki mu je trgala srce, in je s hropečo sapo, z raztrganim glasom rekel staremu stotniku:

"Giffin . . . peljite ga za tri ure v mestno ječo."

Spoštljivo je starec povslel meč.

"Henrik!" S trudom je izgovoril Hendel najdražje mu ime, in bilo mu je, kakor da mora sedaj smrti predano telo svoje-ga sina objeti in da mora pritisniti na svoje srce blede, povešeno glavo, ubogo glavo, ki jo je izročil rablju in njegovim pomagačem.

"Henrik, imaš li še kakšno željo — bi rad še s kom govoril — z materjo ali s kom drugim od naših, želiš našega luteranskega duhovnika?"

Sin ga je proseče pogledal s temnimi zmešanimi očmi, iz katerih je poleg neizmerne bole-sti neka čudovita luč, ki pa ni več iz tega sveta:

"Pustite me v miru! Nikogar nočem več videti, tudi luteranskega duhovnika nočem, zakaj ne, vam tukaj ne morem razode-ti . . ."

In njegovo oko, iz katerega se je že odzvala večnost, se iskalo s cvetjem ovenčanega mrljca, ki je še pred oknom plaval nad ogromno naraslimi množicami, toda sedaj se je začela krsta premikati naprej, pajčolan je zavijal okoli krste, menihov križ se je zgibal . . . in liki v gorah razsajajoči vihar je zopet zabučala molitev: "Ki te je, Devica, v nebesih kronal." Med ljudstvom se je obče razvedelo in široko raz-glasilo: glavo in roko. In sedaj so mučenico, katere kri je po pravici morala biti maščevana, nesli naprej na njenem zadnjem potu.

Henrik je srepo z lesketajo-čimi se očmi gledal za krsto, nedopovedljiva zadnja bol mu je prebadala srce: stran jo ne-sejo, nikoli več je ne bo videl.

Z desno roko je v slovo za-mahal proti tihim spavajočim.

Rablji pa so ga na stotnikov mig že prijeli za roke, stari stotnik je rekel: "V mestno je-čo, kakor je ukazal častivredni gospod sodnik." Sodniku pa je rekel stotnik: "Gospod, dovolim, da po treh urah jaz in Rajn-hart vse sama mesto vas opravi-va v Štajerdorfu na morišču. Uslišite našo prošnjo, pa med tem časom ostanite doma pri vaši gospe. Danes ste si sicer že pridobili veliko zmago, to-da, kar je čez človeško moč, tega nihče ne zmore."

Hendelov ugasli pogled je sem ter tja begal med sinom, ki je stopal proti izhodu iz dvo-rane, ter med krsto, ki se je v modrem jutranjem svitu visoko nad cesto zibala v zraku. Dvignil je roko, na kateri so se napele modre žile; mogočni srebrni meč mu je s silnim žvenketom iz rok padel na tla. "Zmaga!" je hripavo rekel, v najsrdečjši bolesti je šklepetal z zobmi, "haha, moja da je zmaga?" Oropan svojega kra-ljestva, svoje moči in svojega otroka je zasopihal s krvavo se penecimi ustnicami: "Ona tam-le . . . Štefana . . . je zma-gala . . ."

Potem se je zopet ojunčil, še enkrat se je premagal z zad-njo silo svoje volje ter se je ozrl okoli — sina pa ni videl nič več.

"Tan," je na videz miren pre-kinil molk, "kaj mi je še stori-ti . . . danes? S kapelice sv.

Marjete pada —" In ni mogel naprej govoriti.

XV.

Narednik Štifterger je po po-velju deset strelcev postavil na trg pred mestno hišo, sam pa je s štirimi tovariši ostal doli na dvorišču. Z mirnim, zamiš-ljenim obrazom se je naslanjal na ograjo pri vodnjaku in je napeto prisluškoval, kaj se go-di gori v dvorani. Okoli njega so stali drugi strelci in so tu-di zvesto poslušali, toda le tu-intam je bilo slišati kako vot-lo besedo.

Vse tiho je bilo v hiši. Na mah je bilo slišati mogočni Hendelov glas, ki je nekoliko oslavljen prihajal skozi zidove. Rudolf Štifterger in tovariši so vedeli, da se zgoraj vrši sod-ba nad njihovim nekdanjim stotnikom. Štifterger je po ti-hem rekel: "Čujte me, tovari-ši, pošten in hraber, lep in lju-bezniv je bil, ne-li? Takega ne bomo dobili nikdar več."

Mahoma je nastal v hiši hrušč in trušč, katoličani so prišli po stopnicah doli, drug za drugim stopajo, silno resni so njihovi obrazi, in grozno je, njihovo skrivnostno šepetanje. Rudolf se je na svojih dolgih krakih stisnil k stopnišču in je prisluškoval — ter se je bled kakor kreča opetekač se vr-nil. "Ljudje, ljudje." Zgenili so se proti njemu: "Kaj je, kaj je?"

"Umreti," je sopihal Ru-dolf, tiščalo ga je v vratu, mr-mral je nerazumljive besede, potem je poln žalosti zavpil: "Ljudje, umorili ga bodo! Glavo in roko." Treščil je puško v kot, sedel je na rob vodnjaka in je v roke zagrebel svojo sr-šavo, medvedjo glavo.

V nemi žalosti, drug druge-mu šepetajoč v pretrganih stav-kih, so stali tovariši okoli nje-ga. V hipu je Rudolf Štifter-ger odmaknil roke z obraza in je divje odločen vstal.

Stokrat in stokrat so s trga sem udarjale na uho grozne be-sede: glavo in roko, Rudolf se je visoko po konci sklonil, vzel je puško s kota in jo je naba-sal.

"Fantje," je rekel, "kakor brata sem ga ljubil, vi tudi! S svojimi plemenitimi ustnami me je poljubil tam ob Donavi, saj veste, — in kako smo tekli za njim od Dunaju do Štajra. Umor je umor, in umreti mora, toda, fantje, li naj gledamo, da rablji pohabijo njegovo plemenito telo, ne! Ne, tega ne do-pustimo, ljudje božji! Ne pu-stimo ga obglaviti! Nagli sod je, in kakor orel z zraka lahko vsakod plane nanj in mu vzame življenje — fantje, me li razumete?" Da, razumeli so ga, pet zagorelih pesti je seglo v torbe po svinčenke in smodnik, in basala so rinila v cevi pušk. Zopet so po zapuščenih hiši od-mevali koraki. S pekočimi očmi je Rudolf z nabasano puško, na strel pripravljen prežal, skrit za stebrom. Na vrhu stopnic se je sedaj prikazala težka, črna, železna postava stotnika Gifina, hitro je stopal po stop-nicah doli mimo drugih treh strelcev in se je ne meneč se zanje obrnil proti vratom. Za njim sta dva rablja pripeljala obsojenca, Rudolf je kakor omamljen strmel vanj: Solnce je slabotno obsevalo njegov blede obraz in njegove v belo zakrite prsi: počasi in ponosno je stopal; za roke, katerih ena mu bo odsekana, sta ga držala dva rablja. Rudolf si je s prsti

zakril oči; o ti ubogi, ljubi fant, kruto je, kar ti bom sedaj storil, toda to je tvoja rešitev. Namignil je tovarišem, ki so stali pri vходу, potem je ma-homa zakričal proti stopnicam: "Rablji, pozor! Tu spodaj je nevarno, naj ostane zgoraj, ko-mur je življenje drago!" Rablji so v velikem strahu par ko-rakov odskočili nazaj, Henrik pa je stopal sam naprej po stopnicah doli in je glasno vprašal, ker je spoznal glas: "Rudolf, kaj pa hočeš?" Na-rednik je izza stebra skočil pro-ti njemu in je grozno zagrmel: "Rešiti vas — gospod, izročite Bogu svojo dušo — Pomerite! — Ogenj!"

V istem trenutku se je ukre-salo pet bliskov . . . Henrik je vrgel roke kvišku in zrak in se je, od petih krogel zadet, s kratkim krikom, z nazaj obr-njeno glavo zgrudil na stopni-ce. Rablji so na vse grlo za-kričali in so prihiteli po stop-nicah Giffin pa je preklinjajoč pritopal od vhoda sem. Ru-dolf je vrgel puško v stran, skočil je par stopnic navzgor, objel z obema rokama s krvjo obrito telo in je zatulil: "Fan-tje, ne stojte doli, fantje, pri-dite, nihče se ga ne sme dotak-niti, nego samo mi."

Vsi so se postavili okoli nje-ga, Rudolf ga je vzel v svoje naročje, štiri krogle so mu predrle telo, ena pa ga je smrtno zadela v glavo in to je bila Rudolfova krogla.

Ko ga je Rudolf držal v svo-jem naročju in se je vroče sol-ze prelivajoč sebe samega ob-toževal, da mu je zadal smrt, da bi mu prihranil zadnjo sra-moto, je čutil, da je telo še trepetalo in da je še dihal. Tega je bil vesel, a se je obenem prestrašil ter je rekel: "Fan-tje, spodaj v pritličju je soba, dajte, nesimo ga doli, iz svojih sukenj mu napravimo postelj in tam naj se v miru loči od te-ga sveta." Fantje so smrtno ran-jenega Henrika varno nesli po stopnicah doli, potem so se obr-nili ob vhodu proti sobi, ki jo je mislil Rudolf.

Ta sobica je bila zidana na oblok in so bile notri shranjene posode in bogoslužna obleka, ki je odločena za luteransko služ-bo božjo v prihodnjih luteran-skih cerkvah v Štajru. Zjutraj so jo odprli navsezgodaj, ker si je Hendel po seji hotel ogle-dati paramente.

Rudolf in tovariši so počasi korak za korakom nesli plemenito breme v sobo, slekli so svo-je suknjiče, vzeli so s sten luteranskih sukenj, ki so tam vi-sele, napravili so ležišče in so nanje položili Henrika, ki mu je že skoraj smrt gledala iz oči. V ozadju je ob steni slonela velikanska tabla, zagrnjena z zelenim svilnatim prtom. Rudolf je doli snel prt, in z Zadnje večerje je nanj strmel napačni Kristus s črnim Hendelovim obrazom. V ta prt je Rudolf, med tem ko so mu debele solze

Komaj 20 let stari kor-poral William L. Mackey, ki služi pri marinah, se po-naša, da je skoro za vsako svoje leto poslal enega Ja-ponca v večna lovišča. Do sedaj jih je poslal že 17. Bil je v bojih na Guadal-canal.

zalivale lica, zavil od krogel prevrtno in s krvjo zalito telo umirajočega mladeniča, drugi možje pa so tekli po vodo. — Zunaj je nastal silen hrušč, sto in sto ljudi je povpraševalo, kaj se je godilo in kdo je stre-ljal. Stotnik je, da bi ljudstva, ki je bilo s sodbo zadovoljno, ne razburil, zavpil venkaj, da je nekaj nagajivih strelcev streljalo iz porednosti, in je ukazal sodnim slugom, naj za-pro vrata mestne hiše. Nato je stopil na prag sobe za para-mente in je žugajoč zaklical no-ter: "Rudolf Štifterger, to si bil ti, to je težko kršenje dolžno-sti!" Narednik, ki je čepel pri Henrikovi glavi, katero je bo-žal in gladil s svojimi prsti, je vzkliknil nazaj: "Nikakor, to je bil nagli sod! In ako me ho-

čete kaznovati, mi je vseeno, da sem le iztrgal rabljem plemenito telo!"

V tem trenutku je prišel mož z vodo, pomočil je vojni pas v vodo in je začel izmivati kri s čela nesrečnega, ki je sedaj od-prl svoje oči, iz katerih je že gledala smrt, in je s slabotnim glasom vprašal: "Kje sem? v ječi?" Rudolf je rekel: "Ne, naš ljubi, edini gospod pri svojih strelcih ste, ki so vam zve-sti v življenju in v smrti, in iz naših rok se boste preselili v večnost." Henrik je zašepetal: "Rudolf, Rudolf!" Rudolf je približal svoje uho njegovim brezkrvnim ustnicam: "Kaj pa želite, gospod Henrik?"

"Umiram, Rudolf! Prosim za . . . zakrament!"

"Tako, gospod, poslali bo-

mo po enega vaših luteranskih duhovnikov, hočete li?"

Počasi je Henrik premikal po zeleni odeji svojo voščeno roko, na kateri so se že prikazovale grozne rdeče lise: "Ne — Ru-dolf! Pošlji mi po duhovnika Štefanine vere . . . Prosim za njen zakrament." Tedaj je vz-kliknil medvedji mož: "Da, go-spod, tekem bom ponj. Kar le hočete na sveto, boste dobili." Z nežno skrbjo je položil ble-do glavo, po kateri je v tankih trakih curljala kri, v naročje svojega tovariša, ki mu je na-ročil: "Lajšaj mu bolečine, kar le moreš, takoj bom zopet tu."

Vrata so zaprta; odmakne zapah in obrne okoli ključ. Stopil je med valujočo, živahno se razgovorjajočo množico, ki je deloma zastala pred mestno hišo, deloma pa se je naprej gnetla v mrtvaškem izprevodu, čigar glasna molitev se je raz-legala daleč naokolu.

"Ljudje božji!" prosi, prosil na njem, njegove zve-oci, njegove sklenjene roke, njegov močni glas, "je-li ka-duhovnik tu, pošljite po ka-duhovnika — pa hitro . . ." Njegov medvedji glas utonil v otroškem joku.

"Kaj, Henrik, morilec? Je z morilecem?"

"Umira," je ihtel Rudolf, smo ga sodili, ustrelili smo ga.

"Kaj —? Saj je bil obsod-na tnal! Glavo in roko!"

mu jih je z bliskajočimi se mi par postavilo naspram.

"Štifterger, ti lopov!" . . .

"Recite mi lopov, če ho-ovnika!"

V hipu je še glasneje dvig-svoj glas, in z vso mogočo nje-vih pljuč je zagrmelo po tr-

"Prosim za katoliškega ho-vnika za umirajočega —!"

(Dalje prihodnjič)

Da pomagajo poraziti osiše, so šli na delo v National Gypsum kamnolom v Luckey, Ohio, trije moški, ki jih v-dimo na sliki in ti so: šolski ravnatelj Veron Amos, super-intendent Edwin T. Ridenour in metodistovski duhovnik Edwin L. Myers.

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je nanaglomna za vedno zapustil moj preljubljeni in nikdar pozabljeni oče

Vincent Svetina

ki se je smrtno onesrečil in za vedno zaspal dne 26. junija, 1943, v starosti 60 let.

Doma je bil iz vasi Ptice, fara Rodice na Prekmurju. Po opravljeni pogrebni sveti maši v cerkvi sv. Vida so bili položeni k večnemu počitku dne 29. junija, 1943 na Calvary pokopališče.

Tem počtu so prav priščno zahvalil Monsignorju Rt. Rev. B. J. Ponikvarju za spremstvo iz pogrebne kapele v cerkev in na pokopališče in za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Prisrčno se želim zahvaliti vsem, ki so mi bili v tolažbo in mi kaj dobrega storili v teh težkih in žalostnih dnevih, kakor tudi vsem, ki so ga prišli pokopit, vsem, ki so čuli in molili ob krsti, se udeležili svete maše in pogreba.

Prisrčno zahvalo želim izreči vsem, ki so v blag spomin pokojnemu okrasili krsto s krasnimi venc in sicer: Mr. Joseph A. Gombach, družine Hudoklin in Zagore, Mr. in Mrs. James Bebout, Mr. John in Miss Mary Kuhar, Gabriel Co., E. 40th St., Clayton, društvo sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ; Lake Shore Saw Mill and Lumber Co.

Mojo iskreno zahvalo naj tudi sprejmejo vsi, ki so darovali za svete maše za pokojnega namreč: Gombach družina, Euclid, O.; Mrs. Antonia Mial, Euclid, O.; Jacob and friends, Mr. in Mrs. Edward Lampert, Mrs. Anthony Selan Sr., Mrs. Mario Kolenc, Mr. in Mrs. Steklasa in družina, Miss Jennie Modic, Mrs. Louis Modic, Mr. in Mrs. Anthony Selan Jr., Mrs. Louise Vrtosnik.

Anako se tudi želim prisrčno zahvaliti vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno pri pogrebu.

Nadalje želim izreči prisrčno zahvalo članom društva sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ, ki so se udeležili svete maše in po-greba, posebno pa onim, ki so nosili krsto in jih spremlili in položili k večnemu počitku.

Ravno tako naj sprejme mojo prisrčno zahvalo pogrebni zavod Anton Grdina in Sinovi za vso prijazno postrežbo in za lepo ure-jen pogreb.

Elučajno, če sem kakšno ime pomotoma izpustil, prosim, da mi oprostite in se jim želim ravno tako prisrčno zahvaliti. Preljubljeni in nikdar pozabljeni oče, težko mi je pri srcu, ker ste se morali tako nesrečno ločiti od nas, toda spomin na Vas bo ostal med nami za vedno. Počivajte sedaj mirno v zasluženem počitku in večna luč naj Vam sveti.

Zalujoča ostala:

ANNA SVETINA, hči.
V stari domovini zapuščajo zalujoča brata Antona in Franceta in sestro Josephine.

Cleveland, O., 26. julija, 1943.

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt pose-gla v našo družino in nam odvzela našega ljub-ljenega soproga in očeta

MIHAEL ARH

ki je po daljši bolezni zatisnil svoje trudne oči 24. junija 1943. Pokojni je bil rojen 16. avgusta 1876 v vasi Veliko Mrasevo, fara Cerklje ob Krki. K večnemu počitku smo ga položili 28. junija 1943 po opravljeni zadošnici v cerkvi Marije Vnebovzete in na Calvary pokopališče.

Iskreno se zahvaljujemo Father Čelesniku za opravljene pogrebne cerkvene obrede in sveto mašo in prav tako naša najlepša zahvala Father Baragi za obiske v času bolezni.

Našo najprisrčnejšo zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so v zadnji pozdrav pokojnemu okrasili krsto s krasnimi venc in vsi, ki so darovali za svete maše, katere se bodo brale za mirni pokoj duše pokojnega.

Na tem mestu se tudi najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste prišli pokojnega kropit, ki ste pri njem čuli, se udeležili svete maše ter ga spremili na njegovi zadnji zemeljski poti.

Posebna zahvala društvenim bratom od dru-štva sv. Janeza Krstnika št. 37 ABZ in društva Slovenec št. 1 SDZ, ki ste prišli pokojnega kropit in posebna hvala pa nosilcem krste, ki ste nezab-nega nam pokojnika spremili v cerkev in potem na pokopališče, kjer ste ga položili k večnemu počitku.

Iz srca smo hvaležni vsem in za vse, kar ste nam ali pokojnemu kaj dobrega storili, posebna hvala pa vsem tistim, ki ste nam stali ob strani v času največje žalosti v družini.

Prav lepa hvala žele in Sinovi pogrebne-mu zavodu za vsestransko naklonjenost in postrežbo ter za lepo urejen pogreb.

Ljubljeni soprog in oče, spočij se v zasluže-nem počitku in lahka naj Ti bo ameriška zemlja do svidenja nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

FRANČIŠKA ARH, soproga.

FRANCES, poročena Manak, hči.

WILLIAM, vnuk.

Tukaj zapuščajo tudi sestro Mary Zupančič in več drugih sorodnikov.

Cleveland, Ohio, 26. julija, 1943.